

מרדכי הורוביץ

תופעה רבת-עוצמה

עיתונאית. מהן שלא נקלטו, ונגרפו ול- הנשייה.

אורי אבנרי נחשב על-ידי רבים, ול- רעתי בצדק, למחוללה של העיתונאות העברית המודרנית. הוא עלה על ה- סינגנון הירחמילאי של זיקני דבר כמו בולדוזה, לא מותר בו אבן-על-אבן, ער קר נחריאף את כל השיכבה הלשונית של התורה-שב-על-פה ומידרשי-הרבני נים, ומעצב מחדש את מיבנה המישפט העיתונאי בצורה יותר רוטטה ומודר- נית.

הטרגדיה שלו מתחילה בחיים ה- מיקצועיים. הוא בא בטענות לצעירי העיר וחדשות שהם הודסים את הש- פה. אלה הטענות שהעלו נגדו זיקני דבר. הוא הירחמילאי של רודי גולן, אסתר נדרבג, תמר גלבץ, מרק אריאל, חנה קים, טל חסין, גל אוהובסקי, נילי לגרסמן, וליה קרפל וחבריהם — חיל עצום ורב של עיתונאים צעירים ומוכ- שרים, המסתערים בשצף-צדק על המי- קומות הראשונים.

הקדוש-ברוך-הוא יבוא עימם חשבון על מה שהם מעוללים לשפה העברית שבה נברא העולם. לאורי אבנרי אסור, על ראטפת אטפוך וגו'. האין הוא יודע? מאחר שאין משמעות ושחר להבח- נה בין חייו הפרטיים ובין דרכו הצי- בורית של אורי אבנרי, רק טיבועי הוא שבדרך סמויה כלשהי, הטרגדיה המיק- צועית שלו תשתרע גם על חייו הצי- בוריים. מיכלול חרפעי של תכונות הפך את אבנרי לאחת הדמויות הכריז- מאטיות ביותר בחיינו הציבוריים, אם לא הכריזמאטית מכולן; היריעה הסה- רונית ככל יום ובכל שעה מה צריך לעשות (בהתאם לתפיסותיו, כמוכן), עוז הרוח ואומץ הלב הפיסי, המוסרי והאינטלקטואלי, חרות ההבעה ככתב- ובעל-פה, ההשכלה העצמית הנרחבת, האקלקטית לחלוטין, כתחומים ובעני- ינים הדרושים לו כדי לכסס את רי- עותיו, החריצות הבלתי-נלאות, הכח ה- נפשי והמוץ הרוחני הבלתי-נרדף, ה- כושר לעמוד לבר כשצריך ומתי הוא לא צריך, הגאולה השלמה מתוצר ה-

מרדכי הורוביץ הוא סר ומישפטן. הוא היחיד מבין משתתפי מופף זה שלא היה מעולם חבר מעי רבת. העולם הזה. הורר בעלה של המלחינה והמשוררת נעמי שמר, הוא בעל השקפות ימני יות. הוא מייצג כאן, ביוז- מתו, חלק מציבור קוראי העולם הזה, שיש לו יחס מיוחד לשבועון, אף שאי- נו מזדהה עם רעותיו.

מדינת-ישראל היא ארץ של מישטר קואליציוני בן 70 שנה בקירוב. לכן, בין היתר, זוהי ארץ של נבירה מע- שיים, המוכנים להתפשר על האמיתות שבליבם כדי לאפשר את הניהול היומ- יומי של עיסקיהם הפרטיים ושל עיס- קיהם המדינה.

לכן גם אין זו ארץ של טרגיות ושל רמויות טראגיות, כי תמיד תיעשה פשרה לפני שתתחולל טרגדיה. בעיק- נות הפשרה כולם יהיו מרוצים במידה סבירה, בלתי-מרוצים במידה סבירה, שאין בה כדי לחולל מהומות. אף אחר לא יהיה ממש אומלל.

בארץ הממחגת האת חי ופועל אורי אבנרי כפנומן רב עוצמה, פנומן טראגי, שאינו מתאים לנוף האפור. מהו 40 ש- נה הולך האיש בדרכו הבודדת, כשה- מילה, פשרה נעדרת לחלוטין מאוצר המילים המרשים שלו, הן בעסקיו הפ- רטיים והן כנרדף הציבורי, אם בכלל ניתן במיקרה שלו להבחין בין שני תח- חומים. העולם הזה, שהוא העסק הפ- רטי של אבנרי, מהווה כריבבד שופר בלתי-נלאה לאמונת הפוליטיות וה- חברתיות של עורכו. אוצר המילים של אבנרי הוא בחלקו פרי ההמצאה של בעליו. מהן שהיו חיי- דוש מסעירי נשעתו, והפכו עם השנים לחלק נרוש ואינטגרלי של השפה ה-

וזה ראה לסתור את דיעותיו ואת דרכו הפוליטית. כשהציגו פשרה מאירופה ובאה הולם, לפינה מערבית זו של אסיה, כדי ליצור פה חיים חדשים — ההיסטוריה היהודית שוב החלה לזרום. היא הותירה מאחוריה את תרבות המע- רב שהגיעה לטופסוק, עמדה מזרם והפכה לאגם או לביצה של מים עומי- דים.

כשהיסטוריה זורמת ומגשימה את עצמה, יש לה כיוון. בהיסטוריה כזאת שוב יש נכון ולא נכון. נכון הוא מה שהולך בכיוון הורם. לא נכון הוא מה שמתיימר לשחות נגדו.

אורי אבנרי כילה את כוחותיו כל השנים בשחיה נגד הורם ההיסטורי של הציגונות, מה שהוא אומר ועושה, פשוט אינו נכון. זו הסיבה מדוע אין הוא תופס את המקום הרם שנועד לו מתוקף נתר ניו האישיים החרפעימים. אם הוא מצ- לים לדרוך במקום כבר 40 שנה, אם הורם ההיסטורי של הציגונות לא גרף אותו ככפסע, יש בכך עדות לעוצמה הבלתי-ירגילה של האיש.

זה, בקיצור הנמרץ ביותר ובקווים הכלליים ביותר, ההסבר לתופעה המוד- רה והטראגית של אורי אבנרי. אני, אי- שית, אינני יודע איך הייתי מסתדר בלעדיו. חלק מההות שלי הוא מה אני לא.

בהעולם הזה, במרד הנידון, אני מוצא מדי שבוע, מנוסח בדייקנות רבה, כבהירות ובצורה הקולעת ביותר — מה אני לא. זה עוזר לי לדעת מה אני כן.

לוא הוא היה כותב בצורה קצת פ- חות בהירה, קצת יותר מרוחה, זה לא היה יכול לעזור לי. דרוש יהלום כדי ללטש יהלום.

אני כותב את הדברים האלה ללא שמץ של אירוניה, מתוך הערכה הגר- נות לדגל עט ליריב דגול ואמיץ. אף כי אינני מסכים עימו ולא הסכמתי עימו מעולם, אני מקווה שימשיך עוד זמן רב לכתוב את הדברים הלא-נכונים שהוא כותב. בצורה הנפלאה שבה הוא כותב אותם.

זה טוב ליריביו, לא פחות מאשר ל- אהריו.

הורוביץ ואשתו נעמי שמר פינמן טראגי

מאוס הזה של ישראלים כה רבים ל- התאגד בקליקות כדי לחוש ביטחון. ולבסוף — רבר שיש לו חשיבות רבה בפוליטיקה המודרנית — הוא ננה האהוב של ערשת-המצלמה. המיכלול החרפעי הזה של תכר- נות יוצר את הכריזמה הבלתי-ירגילה של אורי אבנרי, המקנה לו עד היום מעמד של אורים ותומים בקרב בני- אדם הקרובים לו בהשקפותיהם. כש משווים את הכריזמה הזאת עם תוצ- אותיה בשטח, כלומר עם גורלו הצי- בורי של האיש, מתגלה דבר מוזר: הוא היה בקריבן פעמיים חבר-כנסת מט- עם סיעות קיקיוניות, שייצגו תנועות קיקיוניות. זה — חרף היותו בעל כ- ריזמה ומנהיגות נדירה מהסוג שיוצר ראשי-משלה בלתי-נשכחים. מדוע?

גורלו הציבורי של אורי אבנרי מה-

גילה רזין

שלושה אירועים

גילה רזין היתה אחת הדרניתות, אך החליטה להיות לצלמת-עיתונות. היא התחילה את דרכה ה- מיקצועית החדשה בהי- עולם הזה. בתפקידה זה צילמה כמה כתבות, שעני- ררו תשומת-לב בארץ. בי- אותה השעה גם החלה ער- בדת ככתבת. סידרה שנה על האורגזמה הנשית היכתה גלים. במילחמת- הלבנון הצטיינה ככתבת- צלמת, שהצטרפה לבה- ליחידות קרביות של הקו הראשון וסיקרה את הלי- חימה בחזית. עברה בשי- בועין בשנים 1979-1982.

אני זוכרת שלושה אירועים חשובים בעבודתי בהעולם הזה. הראשון: פיננו ימית. הייתי העיתור- נאית היחידה שהצליחה לצלם את פיצוץ האנדרטה בימית. העיתונאים לא הורשו להיכנס לעיר ביום הפינוי. אני מצאתי שם כריכתה שלי, שהביא משאית והעלה את המכונית שלי, בעוד- רת מנוף, אל המשאית. ככה נכנסתי

דריאן אדר, קריקטוריסט בהעולם הזה בראשית שנות ה-70. הוא לא היה מעורב באופן פעיל בחיי המערכת. איש שקט ונחמד, שהיה מביא את הקריקטורה השבועית שלו. מוסר אותה לעורך, והולך.

דויד רובינגר

הונו אחד מצ רבים שהונח תונאית בהעולם הזה. הוא היה צלם-המע

וולגרית. התנאי היה שהם מזדהים בשם וגם מסכימים להצטלם. הראשונים חששו והתביישו, והסכימו לדבר רק אחרי הרבה נסיונות-שיכנוע. הפרק הראשון של הסידרה עורר סערה גדולה. היה אז קיץ, ובחוף-הים כולם קראו את העולם הזה.

גילה רזין תמונה זו של גילה רזין צולמה במיקרה בדרכה מביתה למערכת. הבחינה גילה במכונית בוערת, וצילמה אותה, בעודה שולחת אדם אחר במכונית בוערת.

הזעיק את מכב- אדם במכונית. לדעת שצילמה א